

ŠIBENSKI PLEMIĆ NIKOLA DIVNIĆ (1654. – 1734.)
PUKOVNIK HRVATSKE LAKE KONJICE (*CAVALLERIA CROATI*)

Prof. dr. sc. Lovorka Č o r a l i ć
Hrvatski institut za povijest, Zagreb, HR

UDK: 358.082:929 Divnić, N.
Izvorni znanstveni članak

Prihvaćeno: 9. V. 2012.

Središnja tema rada usmjerena je na proučavanje strukture, unutaršnjeg ustroja i djelovanja jedne od pukovnija hrvatskih konjanika (Cavalleria Croati), kojom je u prvim desetljećima XVIII. stoljeća zapovijedao šibenski plemić Nikola Divnić. Uz osvrt na odvjete obitelji Divnić koji su se istaknuli u vojnoj službi, donose se temeljni podatci o Divnićevu vojnom djelovanju u službi Mletačke Republike te potom – tragom izvornoga gradiva iz ustanove Archivio di Stato di Venezia – analizira struktura četa kojima je, unutar vlastite pukovnije, Divnić osobno zapovijedao. Posebna pozornost u radu poklanja se zavičajnoj pripadnosti časnika, dočasnika i vojnika iz Divnićevih jedinica, a u prilogu se objavljuju i neki od popisa vojnoga ljudstva pukovnije Divnić.

Ključne riječi: *Nikola Divnić, Šibenik, Mletačka Republika, Dalmacija, hrvatska konjica, vojna povijest, XVIII. stoljeće.*

I. UVOD: DIVNIĆI – RATNICI POD STIJEGOM *SERENISSIME*

Obitelj Divnić (*Diffinich, Diphnico, Divinich, Divnich, Difnico*) ubrajala se tijekom prošlosti – uz obitelji Dobrojević, Draganić, Drago, Fenzi, Šižgorić, Vrančić i Zavorović – među najistaknutije plemićke rodove u povijesti grada Šibenika, ali i širega područja Dalmacije. Zavičajem iz Skradina, Divnić se već u drugoj polovini XIV. stoljeća (Mihovil Divnić) bilježe u Šibeniku, gdje kroz iduća stoljeća obnašaju vodeću ulogu u političkom, crkvenom i kulturnom životu grada. Osobito je zapažena uloga odvjeta te istaknute obitelji u vrijeme mletačko-osmanskih ratova u Dalmaciji i na širim područjima istočnoga Jadrana, kada neki od njih, ratujući ponajprije pod stijegom *Serenissime*, postižu prestižne časničke činove i stječu brojna priznanja. Već početkom XVI. stoljeća u protuosmanskim borbama bilježe se Petar (Perhat) Divnić i njegov sin Nikola (kapetan šibenskoga okruga), koji su poginuli

1509. godine, dočim je Petar Ciprijanov (umro 1518. godine) bio jedan od prvih zabilježenih zapovjednika (suprakomita) šibenske ratne galije. U istome se stoljeću u vojnoj službi ističu i Nikola Petrov, suprakomit šibenske troveslarke 1527. godine, i Petar Nikolin (zvan i Malpaga/Malpašić), kapetan šibenskoga vojnog područja (1577.) i zapovjednik utvrde Vrpoljac (1582.). Koncem istoga stoljeća zapaženi su Ivan Šimunov (oko 1530. – oko 1590.), suprakomit šibenske galije i sudionik u mletačkim pomorskim okršajima s Osmanlijama u Ciparskome ratu (1570. – 1573.) te u borbama s uskocima, kao i njegov brat Petar (oko 1520. – 1597.), pjesnik i ratnik u austrijskoj vojnoj službi, koji je stekao i ugarsko plemstvo).

Vojna djelatnost članova obitelji Divnić osobito je naglašena u XVII. i početkom XVIII. stoljeća, razdoblju koje je gotovo neprekidno ispunjeno dugotrajnim i iscrpljujućim mletačko-osmanskim ratovima. Tako se u prvoj polovini XVII. stoljeća ističe Petar Antunov, konjanički kapetan koji je isprva ratovao u austrijskoj, a potom (od 1645. godine) u mletačkoj službi, te proveo pet godina u osmanskome zatočeništvu. Uoči i tijekom Kandijskoga rata (1645. – 1669.) djeluje Danijel Divnić (znan i kao povjesnik i suradnik Ivana Lučića/Luciusa), zapovjednik obrane Šibenika, sudionik osvajanja Drniša i Klisa (1648.), upravitelj (suprintendent) Drniša (1670.) i jedan od vodećih dalmatinskih pregovarača u postupku mletačko-osmanskog razgraničenja u Dalmaciji (1671.). Njegov brat Frane bio je povjesničar, autor znamenita djela na talijanskome jeziku *Historia della guerra seguita in Dalmazia tra Venetiani e Turchi dall'anno 1645 sino alla pace e separatione de' confini* (objavljeno u hrvatskom prijevodu – *Povijest Kandijskog rata u Dalmaciji* – Split, 1986.), prevažnoga vrela za poznavanje vojnih prilika u Dalmaciji, ali i na širem području istočnoga Jadrana u vrijeme Kandijskoga rata. Danijelovi su sinovi bili: Nikola, na čiji je životni put usredotočen ovaj rad, Ivan Krstitelj, kapetan i zapaženi sudionik Morejskoga rata (1684. – 1699.), tijekom kojeg je i poginuo prilikom jednoga okršaja s Osmanlijama kraj Gackog u Hercegovini (1687.), te Alvise (Luigi) Divnić, mletački kapetan djelatna na širim područjima mletačke bojišnice od zaleđa Dalmacije (Sinj), preko Hercegovine (Čitluk) do Boke kotorske (Herceg Novi) koncem XVII. i početkom XVIII. stoljeća.¹

¹ Podrobnije podatke o povijesti obitelji Divnić, kao i o njihovim zaslužnim odvjetcima, vidi u: Carl Georg Friedrich HEYER VON ROSENFELD, *Der Adel des Königreichs Dalmatien*, Nürnberg, 1873., 39, 105; Federico Antonio GALVANI, *Il Re d'armi di Sebenico*, sv. I, Venezia, 1884., 82 – 91; Vincenzo MIAGOSTOVICH, "La Famiglia de Difnico", *Il Nuovo cronista di Sebenico*, anno 3, Trieste, 1895., 65 – 92; Giuseppe SABALICH, *Huomeni d'arme di Dalmazia*, Zara, 1909., 40 – 41.

Uloga obitelji Divnić, koja bi zasigurno zavrjeđivala i zasebno monografsko djelo, jednakim je intenzitetom nastavljena i u mirnodopsko vrijeme. Međutim, poput brojnih dalmatinskih plemićkih i građanskih obitelji, i Divnici su u suvremeno doba svoje nacionalno-političko opredjeljenje usmjerili prema talijanaštvu i autonomaštvu, predstavljajući (osobito u XIX. stoljeću) snažan protuhrvatski čimbenik u političkoj borbi i procesu nacionalne integracije južne Hrvatske.

II. NIKOLA DIVNIĆ I *CAVALLERIA CROATI*

Središnja tema ovoga rada usmjerena je na šibenskoga plemića i visokoga mletačkog časnika Nikolu Divnića, zapaženog sudionika protuosmanskih ratova koncem XVII. i početkom XVIII. stoljeća. Rad se ponajprije zasniva na uporabi neobjavljenoga gradiva iz Državnog arhiva u Mlecima (Archivio di Stato di Venezia, dalje: ASV), gradiva iz Državnog arhiva u Zadru (dalje: DAZD), kao i na postojećim saznanjima iz historiografije. Temeljni cilj rada je predstaviti Divnićevo djelovanje u razdoblju od 1708. do 1733. godine, kada je – u činu pukovnika (*colonnello*) – zapovijedao elitnim mletačkim konjaničkim postrojbama, u vrelima znanim kao *Croati a cavallo* odnosno *Cavalleria Croati*.² Riječ je o jedinicama koje su izvorno ustrojene na zadarskome području (nakon pada pretežitoga dijela zadarskog zaleđa pod osmansku vlast), a s vremenom su, uz postrojbe zvane *Oltramaringi*, *Soldati Albanesi* i druge – osobito u XVII. stoljeću i u prvim desetljećima XVIII. stoljeća – predstavljale kralježnicu obrambenoga sustava mletačkih stečevina duž istočnoga Jadrana, ali i šireg područja Sredozemlja. Pripadnici hrvatske konjice isprva su pripadali stanovništvu zavičajem sa širega zadarskog područja. S vremenom će u te postrojbe pristupati i brojni drugi Dalmatinci, Istrani, Bokelji, ali i vojnici iz Hercegovine, Crne Gore, Albanije te čak i vojnici podrijetlom iz Italije i zemalja

O povijesti obitelji posebno vidi tekst Tatjane RADAUŠ u *Hrvatskom biografskom leksikonu* (dalje: HBL), sv. III., Zagreb, 1993., 407 – 409, kao i tekstove raznih autora o znamenitijim odvjetcima te obitelji u istoj ediciji, 409 – 417. U navedenim biografskim odrednicama vidi i podrobniju literaturu o obitelji Divnić.

² O hrvatskoj konjici usporedi: Ennio CONCINA, *Le trionfanti e invittissime armate Venete*, Venezia, 1972., 29 – 41; Lovorka ČORALIĆ – Nedjeljka BALIĆ NIŽIĆ, "Iz hrvatske vojne povijesti – *Croati a cavallo* i *Soldati Albanesi*, njihova bratovština i gradivo o njezinu djelovanju od 1675. godine do sredine XVIII. stoljeća", *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu*, sv. 24, Zagreb, 2006., 71 – 130; L. ČORALIĆ – Maja KATUŠIĆ, "Andrija Mladinić i Mihovil Anđelo Filiberi – časnici postrojbe *Croati a Cavallo* (Iz društvene i vojne povijesti Dalmacije u XVIII. stoljeću)", *Povijesni prilozi*, god. 28, br. 37, Zagreb, 2009., 247 – 282.

središnje Europe. *Croati a cavallo* bili su ustrojeni u pukovnije (regimente) kojima je zapovijedao pukovnik (*colonnello*). Svaka se pukovnija sastojala od više četa (*compagnie*) koje su, ovisno o prilikama, brojile oko četrdeset do pedeset vojnika.³

Gradivo o tim jedinicama i njihovim vojnim zapovjednicima pohranjeno je (ponajprije za XVIII. stoljeće) u središnjoj državnoj pismohrani u Mlecima, u sklopu zbirke *Inquisitori sopra l'amministrazione de' pubblici ruoli* (dalje: *Inquisitori ... pubblici ruoli*). Iščitavanje navedenoga gradiva otkriva nam niz zapaženih pojedinaca, često odvjetaka istaknutih dalmatinskih i bokeljskih (ali katkada i talijanskih i albanskih) obitelji, koji su u hrvatskim konjaničkim postrojbama imali zapaženu ulogu i obnašali vodeće časničke činove. Primjerice, u XVIII. stoljeću se kao pukovnici – zapovjednici regimenti – bilježe Bokelji Frano Buća i Tripun Gregorina, Dalmatinci Šimun Benja, Luigi Detriko, Antun Duplančić, Antun Radnić, Juraj Radoš i drugi). Nadalje, raščlamba sastava vojničkog i časničkog kadra u rečenim postrojbama pruža nam nova saznanja o društvenoj, zavičajnoj, ali i etničkoj strukturi vojnoga ljudstva djelatnog u Dalmaciji, ali i na širem području mletačkih prekojadranskih stečevina te na mletačkoj *terrafermi*.

Zahvaljujući dosadašnjim spoznajama historiografije, kao i na osnovi uvida u gradivo iz Državnoga arhiva u Zadru, poznate su nam temeljne biografske odrednice koje se odnose na životni put i vojno djelovanje Nikole Divnića. Rođen je u Šibeniku 9. studenoga 1654. godine kao sin Danijela, zapaženog mletačkog časnika u vrijeme Kandijškoga rata. Rano stupivši u vojnu službu, Nikola je isprva djelovao kao kapetan šibenskoga vojnog okružja. Početkom Morejskoga rata (1. studenog 1685.) imenovan je guvernadurom Skradina, odnosno zapovjednikom na mletačko-osmanskoj granici u tome dijelu Dalmacije.⁴ Idućih godina predvodi domaće postrojbe koje ratuju protiv Osmanlija u zaleđu, a istaknuta je i njegova uloga prilikom useljavanja novoga stanovništva na novoosvojena mletačka područja. Generalni providur Dalmacije Girolamo Cornaro (1686. – 1689.) nagradio ga je dana 17. siječnja 1688. za vojne zasluge investiturom za posjede u Skradinu i okolici (Plastovo). Iste 1688. godine sudjeluje u borbama za Knin i oko Neretve. Godine 1690. imenovan je konjaničkim kapetanom, a oko 1691. godine djeluje na uspostavi

³ E. CONCINA, *Le trionfanti e invittissime armate Venete*, 34 – 35.

⁴ DAZD, Spisi generalnih providura (dalje: SGP), Pietro Valier (1685. – 1686.), sv. II, kut. 53, 177 – 177'. Nikolu Divnića kao guvernadura Skradina bilježi Šime PERIČIĆ u svojem radu "Glavari i časnici Vojne krajine u Dalmaciji", *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 35, Zadar, 1993., 222, 228.

sanitetske službe na području oko Skradina i Drniša. Dukalom dužda Alvisea Moceniga II. (1700. – 1709.) dana 20. studenog 1700. godine podijeljen mu je naslov *condotto* i stalni godišnji prihod od 300 dukata.⁵ Bojnikom je imenovan 21. listopada 1703., a konjaničkim pukovnikom 21. prosinca 1707. godine. Iste je godine, kao zapovjednik konjaničke postrojbe, imenovan privremenim vojnim upraviteljem *del contado di Sebenico*.⁶ Sljedeće godine (odlukom Senata od 29. veljače) povjereno mu je zapovjedništvo nad hrvatskim konjaničkim postrojbama tada djelatnim u Dalmaciji (*compagnie crovate a cavallo sciolte che s'attrovano in Provincia*), uz plaću od četrdeset dukata mjesečno.⁷ Aktivno je Divnićevo učešće u tzv. Drugom morejskom ili Malom ratu (1714. – 1718.), tijekom kojega se ističe predvođeni postrojbe hrvatske konjice u borbama oko Sinja i Livna, prilikom osvajanja Imotskoga te u pohodu na područje Albanije. Vojničku je karijeru okončao na mletačkim posjedima u Italiji (Veneto), gdje je – u mjestu Caldiero – umro 8. svibnja 1734. godine. Njegova je supruga bila Izabela, kći istaknutog mletačkog časnika, također Šibenčanina – Julija Fenzija.⁸

III. HRVATSKA KONJANIČKA PUKOVNIJA NIKOLE DIVNIĆA (1708. – 1733.)

U spomenutoj mletačkoj arhivskoj zbirici *Inquisitori sopra l'amministrazione de' pubblici ruoli* pohranjena su tri svežnja (*buste*), a odnose se na pukovniju (*reggimento*) Šibenčanina Nikole Divnića.⁹ Svaki od svežnjeva sadrži zasebne bilježnice s podacima o pojedinim četama (*compagnie*) koje su se nalazile u sastavu Divnićeve

5 Kao *condotto* (ujedno i zapovjednik jedne od četa) u sastavu pukovnije Zadrana Luigija Detrika bilježi se 1705. godine u Mlecima. Usporedi: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 801, (Mleci, 9. svibnja 1705.).

6 DAZD, SGP, Giustin Da Riva (1705. – 1708.), sv. II, kut. 70, 123 – 123'.

7 DAZD, SGP, Giustin Da Riva (1705. – 1708.), sv. II, kut. 70, 181' – 182.

8 O vojnoj karijeri Nikole Divnića vidi: C. G. F. HEYER VON ROSENFELD, *Der Adel des Königreichs Dalmatien*, 105; F. A. GALVANI, *Il Re d'armi di Sebenico*, sv. I, 89; V. MIAGOSTOVICH, "La Famiglia de Difnico", 86 – 89; G. SABALICH, *Huomeni d'arme di Dalmazia*, 41; Krsto STOŠIĆ, *Galerija uglednih Šibenčana*, Šibenik, 1936., 22; Isti, *Sela šibenskog kotara*, Šibenik, 1941., 222; HBL, sv. III, 415 – 416 (tekst: L. ČORALIĆ i T. RADAUŠ); Ivo LIVAKOVIĆ, *Poznati Šibenčani. Šibenski biografski leksikon*, Šibenik, 2003., 135 (tekst je gotovo doslovno prepisan iz HBL-a).

9 ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 807 – 809, Cavalleria Croati: Ruoli delle Compagnie Reggimento Difnico Nicolò (1708. – 1716.), (1717. – 1727.), (1728. – 1733.). Pukovniju je Nikola Divnić preuzeo od svoga tasta, pukovnika Julija Fenzija (Francesco Paolo FAVALORO, *L'esercito veneziano del '700. Ricerche e schizzi*, Venezia, 1995., 100).

pukovnije. Po gradivu u prvome svežnju, koje pokriva vremensko razdoblje od 1708. do 1716. godine, a time ujedno i dio ratnog razdoblja Divnićeve vojne karijere (mletačko-osmanski rat 1714. – 1718.), razvidno je kako, uz četvu kojom je rukovodio sam zapovjednik,¹⁰ pukovniku čini (ne nužno uvijek u istome vremenskom razdoblju) još 11 četa. Za svaku od njih sastavljeno je više popisa, nastalih u mjestima u kojima su čete u trenutku izradbe popisa bile stacionirane. To su, nazivane prema njihovim zapovjednicima, bile sljedeće *compagnie*: ona nadnarednika (*sargente maggiore*)¹¹ Jerolima Cavalettija (stacionirana u Zadru 1. travnja 1708. i 1. svibnja 1709. godine te u Kopru 22. kolovoza 1716. godine); kapetana (*capitano*) Jakova Nikolića (Mleci, 10. lipnja 1715.; Zadar, 1. srpnja 1716.); potpukovnika (*tenente colonnello*) Antuna Muljašića (Mleci, 10. srpnja 1715.; Zadar, 1. srpnja 1716.); potpukovnika Giovannija Antonija Longa (Zadar, 1. travnja 1708.; Zadar, 1. svibnja 1709.); kapetana Petra Tartalje/*Tartaglia* (Zadar, 1. svibnja 1709.; Zadar, 26. lipnja 1715.; Zadar, 1. srpnja 1716.); potpukovnika Šimuna Nassija (Zadar, 1. ožujka 1711.); kapetana i *contea* Krste Fanfonje/*Fanfogna* (Zadar, 1. travnja 1708.; Zadar, 1. svibnja 1709.); kapetana i *contea* Pavla Posedarskog/*Possidaria* (Zadar, 1. svibnja 1709.); kapetana i *contea* Ivana Petra Posedarskog (Kopar, 18. kolovoza 1716.); kapetana Frana Buće/*Bucchia* (Mleci/Lido, 6. lipnja 1715.; Zadar, 1. srpnja 1716.), te ona kapetana Stojana Mitrovića (Zadar, 1. svibnja 1709.).

U desetogodišnjem razdoblju od 1717. do 1727. godine (b. 808 iste zbirke), u spomenutom mletačko-osmanskom ratu pod Divnićevim su vodstvom djelovale i sudjelovale čete već otprije spomenutih časnika Jerolima Cavalettija (sada u činu potpukovnika; stacionirana u Zadru 15. listopada 1723. i 1. srpnja 1725.), kapetana Ivana Petra Posedarskog (Sutomišćica, 20. travnja 1717.; Zadar, 1. ožujka 1718.; Trogir, 18. svibnja 1718.), kapetana Petra Tartalje (Sutomišćica, 20. travnja 1717.; Zadar, 1. ožujka 1718.; Šibenik, 6. srpnja 1718.), kapetana Jakova Nikolića (Vicenza, 9. srpnja 1717.), potpukovnika Antuna Muljašića (Zadar, 13. svibnja 1725.; Udine, 13. svibnja 1726.; Verona, 23. veljače 1727.; Treviso, 13. svibnja 1727.; Verona, 25. rujna 1727.) i kapetana Frana Buće (Mleci, 22. travnja 1717.). Novi zapovjednici u

¹⁰ Uobičajeno je da svaki pukovnik odnosno zapovjednik pukovnije upravlja jednom vlastitom četom.

¹¹ Čin nadnarednika nije u XVIII. stoljeću dočasnički čin, kako bi to govorio taj naziv. Čin *sargente maggiore* odgovarao bi (u većoj mjeri) činu današnjeg bojnika. Riječ je o časniku koji se može smatrati jednim od najbližih pukovniku, koji je među ostalim dužnostima imao i vojno-redarstvene ovlasti, a zapovijedao je i jednom od četa u pukovniji.

Divnićevoj pukovniji bili su potpukovnik Francesco Carrara (Mleci, 30. travnja 1725.; Zadar, 20. VIII. 1726.), nadnarednik/bojnik Francesco Grassi (Zadar, 15. listopada 1723.), kapetan Antun Fenzi (Sutomišćica, 20. travnja 1717.; Zadar, 1. ožujka 1718.; Split, 5. svibnja 1718.), te nadnarednik i *conte* Frane Benja (Zadar, 4. srpnja 1726.).

Završno promatrano razdoblje (b. 809, 1728. – 1733.) mirnodopsko je vrijeme kada se, uslijed prestanka neposredne ratne opasnosti, smanjuje broj djelatnih postrojbi, odnosno časničkog, dočasničkog i vojničkog ljudstva. Stoga u tom periodu u *Reggimento Difnico* bilježimo – uz zapovjednikovu – još šest četa, pretežito stacioniranih na mletačkoj *terrafermi*. Njima su zapovijedali: potpukovnik Jerolim Cavaletti (Padova, 31. ožujka 1728.; Treviso, 28. svibnja 1728.),¹² potpukovnik Antun Muljašić (Brescia, 1. kolovoza 1728.; Brescia, 4. ožujka 1729.; Brescia, 14. ožujka 1729.), kapetan Nicolò da Millo (Verona, 4. prosinca 1729.; Rovigo, 21. kolovoza 1731.; Rovigo, 28. rujna 1731.), kapetan Tomaso Zanini (Rovigo, 5. listopada 1729.), nadnarednik Francesco Grassi (Zadar, 25. studenoga 1729.; Mleci, 30. prosinca 1729.; Brescia, 8. ožujka 1730.) i nadnarednik Luigi Karlo Benja (Treviso, 13. listopada 1729.; Palma, 6. travnja 1730.; Udine, 16. lipnja 1730.; Udine, 2. studenoga 1730.; Udine, 2. prosinca 1730.; Udine, 29. studenoga 1732.; Mleci, 27. prosinca 1732.; Brescia, 5. srpnja 1733.).

U sklopu podataka o svakoj pojedinoj četi sadržani su i podatci o plaćama vojnika i pojedinih časnika odnosno dočasnika. Tako je mjesečna plaća za pukovnika iznosila 60 dukata (u ratno vrijeme 75 dukata), poručnika 15 (u ratu 25 dukata), konjaničkog potporučnika (*cornetta*) 15 odnosno 20 dukata, dočim je plaća kaplara i vojnika i u doba rata i u mirnodopsko vrijeme iznosila 10 dukata.

***

Težište ovoga rada ponajprije je usmjereno na raščlambu sastava vojničkoga kadra onih četa kojima je zapovijedao sam pukovnik Nikola Divnić. U prvome promatranom razdoblju (1708. – 1716.) njegova je *compagnia* popisivana više puta, a sačuvani su nam podatci za 1709., 1715. i 1716. godinu. Prema prvome popisu, sastavljenom u Zadru 1. svibnja 1709. godine,¹³ Divnićeva je četa brojala 43 vojnika,

¹² J. Cavalettija (preminulog koncem 1728. ili početkom 1729. godine) je na mjestu zapovjednika zamijenio Bernardo Siviglia, a njegova je četa bila stacionirana u Brescii (popisi od 4. ožujka 1729.; 20. rujna 1729.; 6. prosinca 1730.; 31. listopada 1731. i 15. studenoga 1732. godine).

¹³ ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 807. Cavalleria Croati: Ruoli delle Compagnie Reggimento

časnika i dočasnika. Od toga je broja čak njih 14 imalo neki časnički/dočasnički čin, a to su (uz pukovnika Divnića): poručnik (*tenente*) Jakov Nikolić,¹⁴ konjanički potporučnik (*cornetta*) Grgur Rozanić, kaplari (*caporal*) Petar Rustić i Rade Ivanov iz Kosova kraj Knina, trubači (*trombetta*) Francesco Fabianis iz Brescie i Anzolo da Ferrara, pričuvni kaplar (*caporale riformato*) Alvisè Micheli, pričuvni poručnik (*tenente riformato*) Donà Fortunato, pričuvni zastavnik (*alfier riformato*) Josip Giuroi, pričuvni narednik (*sargente riformato*) Ivan Nikolin iz Makarske, te vodnici (*marescalco*) Bastian Giovison, Nikola Pasin i Jakov Vukičević. Međutim, tijekom iste godine brojni su časnici i vojnici naknadno prekríženi, najčešće radi premještanja u drugu jedinicu, ali katkada i zbog smrti ili dezertiranja. Takvih je osoba (prekrížanih) ukupno 15. Česta premještanja i odlasci vojnika nadoknađivali su se novim popunjavanjem čete. Stoga je u 1709. godini četi kojom je zapovijedao Nikola Divnić pridružen još 31 časnik/dočasnik i vojnik.¹⁵ Neki su od njih vrlo kratko ostajali u četi, a njihova su imena nakon nekog vremena prekrížena te je – naposljetku – s nadnevkom od 12. lipnja 1710. godine u *Compagnia Difnico* djelovalo ukupno 49 časnika/dočasnika i vojnika.

Podatci o vojnom ljudstvu sažeti su, katkada i nepotpuni. Najčešće sadrže osobno ime, prezime i ime oca te – iako ne u svim primjerima – i mjesto njihova podrijetla. Uzmemo li u razmatranje sve vojnike koji su 1709. i početkom 1710. godine barem neko vrijeme djelovali u Divnićevoj četi (ukupan je broj tada 74), saznajemo da je za njih 44 upisano (odnosno razvidno iz konteksta) njihovo zavičajno podrijetlo.¹⁶ S obzirom na zavičaj samoga zapovjednika Divnića,¹⁷ pretežit broj časnika i vojnika iz njegovih jedinica potječe iz Dalmacije (79,55% od ukupnoga broja vojnika kojima je iskazano zavičajno podrijetlo), ponajprije iz Šibenika i njegove uže i šire okolice (Knin, Golubić, Kosovo, Miljevci, Rupe, Skradin, Pirovac, Murter), ali i s područja

Difnico Nicolò (1708. – 1716.), Compagnia propria Difnico Nicolò (Zara, 1. V. 1709.).

¹⁴ Naknadno je prekrížan radi promaknuća u čin kapetana i preuzimanja vlastite čete.

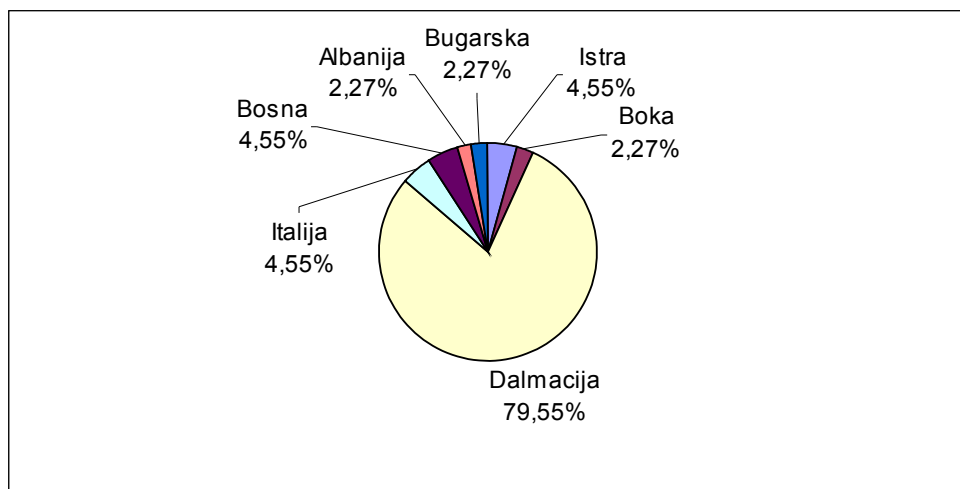
¹⁵ Pridruženi su kaplar Jakov Nikolić (nije istovjetan s prethodno spomenutim višim časnikom) i konjanički potporučnik Petar Miočević iz Šibenika.

¹⁶ Zavičajno podrijetlo rjeđe se upisivalo za časnike jer se podrazumijevalo da je to općepoznata činjenica te je ne treba zasebno isticati.

¹⁷ Razmatrajući popise vojnoga ljudstva drugih hrvatskih časnika u postrojbama hrvatske konjice ili *ultramarina*, opažamo da je zavičajno podrijetlo zapovjednika u velikoj mjeri utjecalo na njezin sastav. Primjerice, čete kojima su zapovijedali Bokelji najčešće svoje ljudstvo regrutiraju na području Boke ili u susjednim krajevima Mletačke Albanije. Jednako su tako i dalmatinski časnici svoje ljudstvo ponajprije novačili u svojim zavičajnim sredinama.

Zadra (Zadar, Privlaka, Zemunik, Biograd, Vrgada), Trogira i Splita (Split, Solin, Makarska, Vrgorac). U odnosu na Dalmatince, ljudstvo zavičajem iz drugih krajeva i gradova mnogo je rjeđe zastupljeno. S po 4,55% zabilježeni su vojnici iz Istre, Bosne i talijanskih gradova Ferrare i Brescie, dok su tek u pojedinačnim primjerima (2,27%) zabilježeni vojnici iz Albanije (Skadar) i Bugarske (vidi: *grafikon 1.*).

Grafikon 1. *Zavičajna struktura časnika, dočasnika i vojnika Divnićeve čete prema popisu iz 1709. godine*

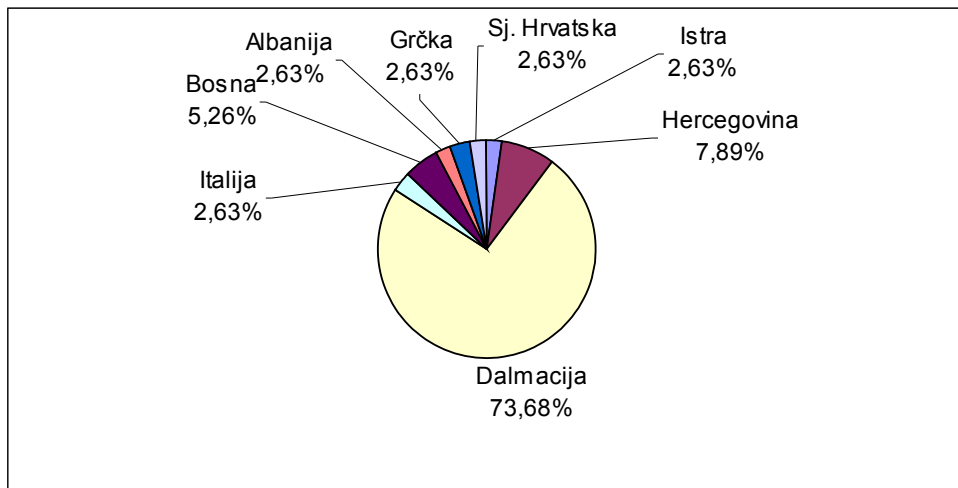
Godine 1715. (10. srpnja) u Mlecima je zabilježen drugi sačuvani popis Divnićeva vojnoga ljudstva.¹⁸ Četa je prema osnovnome popisu brojila 39 časnika/dočasnika¹⁹ i vojnika, a vrijedno je napomenuti da joj je bio pridružen i kapelan ispovjednik – franjevac (*zocolante*) Antun Seralić.²⁰ Tijekom iste godine četvu su napustila dva

¹⁸ ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 807. Cavalleria Croati: Ruoli delle Compagnie Reggimento Difnico Nicolò (1708. – 1716.), Compagnia propria Difnico Nicolò (Venezia, 10. VII. 1715.).

¹⁹ Kao časnici/dočasnici zabilježeni su: natporučnik Ivan Tartalja (naknadno prekrizhen), konjanički potporučnik Mihovil Drapontvić (naknadno prekrizhen), kaplari Petar Božić iz Makarske i Rade Ivanov iz Kosova, trubač Francesco Fabianis iz Brescie te pričuvni zastavnik Josip Giuroi.

²⁰ O franjevcima, kapelanima u hrvatskim prekomorskim postrojbama, usporedi rad Vicka KAPITANOVIĆA, "Franjevci kao vojni kapelani u mletačkoj vojsci", *Kačić. Zbornik Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja*, sv. 16, Split, 1984., 161 – 191. U istome radu autor spominje hrvatskoga kapelana, franjevca Antuna Surevića, djelatnog 1756. godine (181). Prezimena Seralić i Surević mletački su popisivači lako mogli zamijeniti, odnosno istovjetno prezime pisati na oba

časnika i sedam vojnika, a potrebno je napomenuti da su vojnici zabilježeni u prethodnom popisu najvećim dijelom spomenuti i u ovome popisu iz 1715. godine. Jednako kao i u popisu iz 1709. godine i ovdje je naknadno dopisano više vojnika (ukupno čak 22). Stoga je, zbirno gledajući, u 1715. godini kroz Divnićevu četvu prošao ukupno 61 vojnik, a za njih 38 zabilježeno je i zavičajno podrijetlo. I ovdje dominiraju Dalmatinci (73,68%), ponajviše oni iz Šibenika i šibenskoga kraja (Kosovo, Bribir, Skradin, Drniš, Rupe, Pirovac), dok su kao druga mjesta podrijetla navedeni još i dalmatinski gradovi i naselja: Zadar, Posedarje, Bibinje, Trogir, Split, Klis, Cetina, Vrlika, Makarska i Omiš. Nekoliko vojnika potječe iz Hercegovine (Mostar i Trebinje – 7,89%) i iz Bosne (5,26%), a svi ostali krajevi i gradovi bilježe se pojedinačno odnosno sa samo 2,63% (vidi: *grafikon 2.*).²¹

Grafikon 2. Zavičajna struktura časnika, dočasnika i vojnika Divnićeve čete prema popisu iz 1715. godine

Sljedeća tri popisa članova Divnićeve čete nastala su u vremenski relativno bliskom razdoblju od 1716. do 1718. godine te unutar njih nema značajnijih

načina, što nije rijedak slučaj u ovoj vrsti gradiva. Međutim, pretpostavku da je riječ o istoj osobi treba uzeti s velikom mjerom opreza jer razmak između njihova bilježenja u vrelima iznosi više od četrdeset godina.

²¹ Riječ je o časnicima i vojnicima iz Istre, Italije (Brescia) i Albanije (Skadar).

odstupanja i drastičnijih promjena u sastavu ljudstva. Prvi u nizu tih popisa nastao je u Zadru 1. srpnja 1716. godine.²² Četa je tada brojila 45 časnika/dočasnika²³ i vojnika, a zanimljivo je da su tada – nasuprot čestom premještanju vojnika iz prethodnog pratećeg razdoblja – ovdje prekríženi samo jedan časnik i dva vojnika. Iste je godine četa popunjena s još tri vojnika i tri časnika/dočasnika, a potonji su pričuvni poručnik Juraj Grisogono, pričuvni narednik Zuanne Motta i konjanički potporučnik Antonio del Mesco.²⁴

Nepunih godinu dana poslije (20. travnja 1717.) Divnićeva je jedinica bila smještena u mjestu Sutomiščica na otoku Ugljanu.²⁵ U časničkom odnosno dočasničkom kadru, dijelom istom u odnosu na prethodno sastavljene popise, zabilježeni su – uz samoga pukovnika Divnića – još i natporučnik Nicolò da Millo, konjanički potporučnik Antonio del Mesco, kaplari Petar Božić iz Makarske i Rade Ivanov iz Kosova, pričuvni poručnik Juraj Grisogono (naknadno prekrížen), pričuvni zastavnik Josip Giuroi, narednik Giovanni Motta, trubač Francesco Fabianis iz Brescie te glasnik (*forier*) Antun Arbanasović iz Omiša. Uz njih je, kao vojni kapelan, ponovno spomenut fra Antun Seralić. Spomenutoj skupini časnika/dočasnika i kapelana pridodano je još 38 vojnika te je prema tome *Compagnia Difnico* 1717. godine brojila ukupno 49 ljudi. Tijekom iste godine devet je vojnika prekríženo, a zanimljivo je napomenuti da nije sačuvan popis o pridruživanju novih časnika, dočasnika i vojnika postojećoj jedinici. Bitnije promjene, ponajprije u časničkom/dočasničkom kadru, ne opažamo niti u popisu sastavljenom u Zadru 1. ožujka 1718. godine.²⁶ Divnićevi "ljudi pod oružjem" brojili su tada 39 ljudi (sveukupno časnici, dočasnici i vojnici). Uz konjaničkog potporučnika Antonija del Mesca, koji je premješten u drugu jedinicu, službu pod izravnim Divnićevim zapovjedništvom te je

22 ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 807. Cavalleria Croati: Ruoli delle Compagnie Reggimento Difnico Nicolò (1708. – 1716.), Compagnia propria Difnico Nicolò (Zara, 1. VII. 1716.).

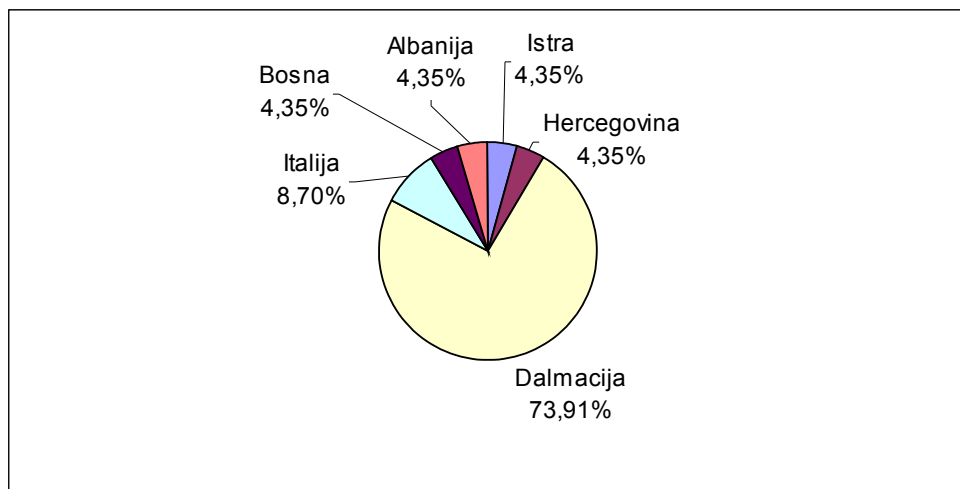
23 To su natporučnik Nicolò da Millo, konjanički potporučnik Pietro Madrucci (naknadno prekrížen), kaplari Petar Božić iz Makarske i Rade Ivanov iz Kosova, trubač Francesco Fabianis iz Brescie i pričuvni zastavnik Josip Giuroi. Kapelan je ponovno fra Antun Seralić.

24 Iako to možemo tek pretpostaviti, činjenica je da se navedeni popisi obavljaju tijekom ratnih godina, kada su postrojbe "fiksniije", odnosno manje podložne čestom prebacivanju ljudi iz jedne borbene jedinice u drugu.

25 ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 808. Cavalleria Croati: Ruoli delle Compagnie Reggimento Difnico Nicolò (1717. – 1727.), Compagnia propria Difnico Nicolò (Santa Eufemia, 20. IV. 1717.).

26 ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 808. Cavalleria Croati: Ruoli delle Compagnie Reggimento Difnico Nicolò (1717. – 1727.), Compagnia propria Difnico Nicolò (Zara, 1. III. 1718.).

godine napustilo još pet vojnika. Iste i tijekom sljedeće godine u četru je uključen vodnik (*marescalco*) Paolo Pozza iz Feltrea te još sedam vojnika, a zanimljivo je napomenuti da se među njima nalazi i Gaetano Fenzi, odvjetak ugledne talijansko-šibenske obitelji s kojom je – ženidbom s Izabelom Fenzi – Divnić bio u bliskim rodbinskim odnosima. Promotrimo li nadalje zavičajnu strukturu časnika/dočasnika i vojnika (iskazanu u primjeru 23 osoba iz popisa) iz Divnićeve čete 1718. godine, opažamo da se u odnosu na prethodne popise ne vide nikakve značajnije promjene. I dalje su najučestalije zastupljeni časnici i vojnici podrijetlom iz dalmatinskih gradova i naselja (73,91%), dočim na ostale otpadaju pojedinačno mnogo manji postotni omjeri (vidi: *grafikon 3.*).²⁷

Grafikon 3. Zavičajna struktura časnika, dočasnika i vojnika Divnićeve čete prema popisu iz 1718. godine

U završnom promatranom razdoblju Divnićeva zapovijedanja hrvatskim konjanicima (b. 809, 1728. – 1733.) bilježimo dva popisa nastala u razmaku od tek nešto više od mjesec dana. Prvi takav popis sastavljen je u Zadru 25. studenog 1729. godine, a drugi 30. prosinca iste godine u Mlecima.²⁸ S obzirom na gotovo istovjetan sastav

²⁷ Bilježe se dva vojnika talijanskoga podrijetla te po jedan vojnik iz Istre, Bosne, Hercegovine i Albanije.

²⁸ ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 809. Cavalleria Croati: Ruoli delle Compagnie Reggimento Difnico Nicolò (1728. – 1733.), Compagnia propria Difnico Nicolò (Zara, 25. XI. 1729.; Venezia, 30. XII. 1729.).

pripadnika Divnićeve čete u oba popisa, poblizje ćemo se pozabaviti isključivo potonjim, nastalim prethodnjega dana 1729. godine. Novost ovih popisa jesu i neki dodatni podatci. Naime, uz imena većeg broja časnika/dočasnika i vojnika navode se i podatci o njihovoj starosti i boji kose.²⁹ U završnim pak popisima koji se odnose na Divnićevu pukovnicu i pripadajuće čete, sadržani su i podatci o konjima kojima su raspolagali časnici, dočasnici i vojnici. Takvi su podatci upisani za većinu Divnićeva vojnoga ljudstva, a primjetno je da od konja brojčano prevladavaju dorati (*bai* – 50%) i vranici (*moro* – 29%), dočim su ostale boje konja zabilježene mnogo rjeđe (*stor* – čilaš; *lear* – sivac ili žerav; *saur* – riđan).

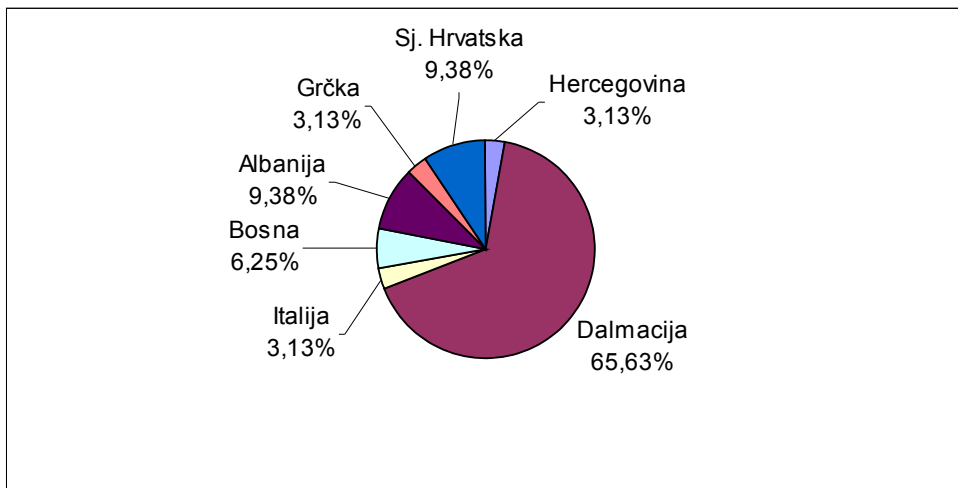
U završnome je popisu Divnićeva četa brojala 40 časnika/dočasnika i vojnika. U časničkom/dočasničkom se ljudstvu spominju neke osobe iz prethodnih popisa (natporučnik Nicolò da Millo i pričuvni kaplar Rade iz Kosova), dok se kao nositelji činova bilježe još i konjanički natporučnik Juraj Semonić (Simeonić), kaplari Petar Kremičević i Bartol Gionima iz Skadra, vodnik Ivan Pistorela i glasnik Marko Semonić. Vrijedno je spomenuti da se kao kapelan u ovoj četi bilježi znameniti pisac protumletačkih djela fra Filip Grabovac (1697. – 1749.), franjevac koji je svoje napade na mletačku vlast dobrim dijelom zasnivao na osobnome iskustvu ispovjednika u hrvatskim prekomorskim postrojbama. Uz ukupno osam časnika/dočasnika i kapelana, u četi se bilježi još 31 vojnik. Kada je riječ o vojnom ljudstvu koje je naknadno pridodano četi, bilježe se tri nova časnika/dočasnika – natporučnik Matija Arnjaković, trubač Pietro Bucella iz Verone te pričuvni kaplar Vincenzo Vilatlich iz Kandije.

Prema podacima iz ovoga popisa, za 32 časnika/dočasnika i vojnika navedeno je (ili je razvidno na osnovi prezimena) pripadajuće mjesto podrijetla. Iako ne tako drastična kao u prethodnim popisima, i ovdje je izrazita prevaga dalmatinskog vojnog ljudstva (65,63%), pri čemu se kao gradovi iz kojih potječe najveći broj časnika i vojnika izdvajaju Šibenik i Drniš.³⁰ S područja Mletačke Albanije (iz Skadra i Bara) potječe nekoliko vojnika (9,38%), a jednak postotni udio otpada na one s područja sjeverne Hrvatske (teritorija pod habsburškom vlašću). Još je manji udio vojnika iz Bosne (6,25%), dok na vojnike iz Italije (Verona), Hercegovine (Mostar) i

²⁹ Popisivači su bilježili vojnike kestenjaste (*castagno*), sive (*griso*), plave (*biondo*) i crne (*nero*) kose. U Divnićevoj četi iz 1729. godine uvjerljivo su prevladavali vojnici kestenjaste kose (preko polovice), a najmanje je bilo crnokosih konjanika.

³⁰ Kao mjesta zavičajnoga podrijetla ove skupine Divnićeva ljudstva bilježe se još i Zadar, Bibinje, Kosovo, Skradin, Split, okolica Vrlike, Klis i Vrgorac.

Grčke (Kandija) otpada neznatnih 3,13% (vidi: *grafikon 4.*). Sveukupno, završni popis iz 1729. godine ne odaje bitnije promjene u zavičajnoj strukturi Divnićeve vojnog kadra te u velikoj mjeri odražava postotne omjere zabilježene već u prvim nastalim popisima.

Grafikon 4. *Zavičajna struktura časnika, dočasnika i vojnika Divnićeve čete prema popisu iz 1729. godine*

Popisi iz posljednjih godina Divnićeve vojne karijere otkrivaju nam i podatke o starosnoj strukturi njegovih časnika/dočasnika i vojnika. Opaža se neujednačenost – uz brojne mlade časnike i vojnike (najmlađi vojnik ima 18 godina), obično one između 20 i 35 godina, primjetan je i nemali broj onih iznad 50 godina, a dvojica najstarijih vojnika u dobi su od 60 godina. Znajući da je i sam Nikola Divnić – časnik koji je glavninu svoje vojne karijere ostvario ratujući u Morejskome ratu – u trenutku nastanka ovih popisa imao oko 75 godina, možemo s velikom vjerojatnošću pretpostaviti da su ove postrojbe, kao i brojne druge u mirnodopsko vrijeme, predstavljale dijelom i svojevrzne počasne sinekure visokih vojnih dužnosnika koji su u njima završavali svoj vojnički put. Smanjenje broja vojnika unutar četa, kao i činjenica da je njihov premještaj u druge jedinice sve rjeđi, potvrđuje nam nadalje da je riječ o relativno statičnim postrojbama koje su tada uglavnom bile stacionirane duž mletačke *terraferme* ili u nekim značajnijim gradovima istočnoga Jadrana (Zadar, Šibenik, Split, Kotor).

IV. ZAKLJUČAK

Udio hrvatskih časnika i vojnika u mletačkoj vojnoj službi kroz stoljeća još uvijek je u velikoj mjeri otvorena i u brojnim sastavnicama neistražena problematska tema. Iako nije nepoznata činjenica da su hrvatski pukovnici i generali, suprakomiti i admirali sudjelovali u svim važnijim mletačkim ratovima od sjevernoga Jadrana do Levanta, brojna značajna imena iz hrvatske vojne prošlosti i dalje su nam nepoznata ili oskudno znana. Zahvaljujući dragocjenu gradivu iz mletačke državne pismohrane, u sklopu koje su za XVIII. stoljeće sačuvani detaljni popisi hrvatskih postrojbi poput *oltramarina* i hrvatske konjice, moguće je iščitavanjem rečenih dokumenata istražiti neke sastavnice vojničkoga djelovanja niza visokih časnika pod mletačkim stijegom, ali i saznati brojne podatke o strukturi hrvatskih jedinica kojima su zapovijedali najviši vojni dužnosnici hrvatskoga podrijetla. U ovome prilogu središnje je istraživačko zanimanje upravljeno na šibenskoga plemića Nikolu Divnića, pukovnika hrvatske konjaničke postrojbe u prvim desetljećima XVIII. stoljeća. Raščlamba vojnoga ljudstva iz četa u sastavu Divnićeve pukovnije otkriva nam i posredno nudi saznanja o nizu drugih hrvatskih časnika, često odvjekata uglednih dalmatinskih i bokeljskih plemićkih i građanskih obitelji koje su pokoljenjima djelovale u mletačkoj vojnoj službi. Zadarski Benje, Fanfonje, Grisogoni, Nassi i Posedarski, šibenski Fenzi i Semonići, splitski Tartalje i kotorski Buće samo su neka od istaknutijih imena koja se nalaze u dokumentima vezanim uz Divnićevo pukovništvo. Otkrivamo nadalje i niz vojnika i nižih časnika zavičajem od Senja do Skadra, ali i spomen hrvatskih kapelana – franjevac koji su bili vjerni pratitelji i dušobrižnici naših prekomorskih postrojbi, kako u ratno tako i u mirnodopsko vrijeme.

Rad na proučavanju hrvatske vojne i ratne povijesti nedvojbeno je neiscrpan istraživački zadatak. Ovaj prilog stoga teži, između ostalog, ukazati na jednoga od naših vojnih zaslužnika prošlih vjekova, ali i upozoriti na potrebu sustavnijega proučavanja cijeloga niza njegovih sudrugova po zvanju i oružju u razdoblju dugoga trajanja mletačke dominacije nad pretežitim dijelom istočnojadranske obale.

L. Čoralić ♦ Šibenski plemić Nikola Divnić (1654. – 1734.)...

PRILOG 1. Popis časnika, dočasnika i vojnika čete (*compagnia*) Nikole Divnića u sklopu njegove pukovnije, Zadar, 1. svibnja 1709. (*Archivio di Stato di Venezia, Inquisitori sopra l'amministrazione de' pubblici ruoli, b. 807, Cavalleria Croati: Ruoli delle Compagnie Reggimento Difnico Nicolò, 1708. – 1716.*)

1. Pukovnik (*Colonnello*) Nikola Divnić
2. Poručnik (*Tenente*) Jakov Nikolić (*prekrižen*)
3. Konjanički potporučnik (*Cornetta*) Grgur Rozanić, Bartol (*prekrižen*)
4. Kaplar (*Caporal*) Petar Rustić, Ivan
5. Kaplar (*Caporal*) Rade, Ivan – Kosovo (kraj Knina)
6. Trubač (*Trombetta*) Francesco Fabianis, Francesco – Brescia
7. Trubač (*Trombetta*) Anzolo da Ferrara (*prekrižen*)
8. Pričuvni kaplar (*Caporale riformato*) Alvise Micheli, Bortolo (*prekrižen*)
9. Pričuvni poručnik (*Tenente riformato*) Donà Fortunato (*prekrižen*)
10. Pričuvni zastavnik (*Alfier riformato*) Josip Giuroi, Ivan
11. Pričuvni narednik (*Sergente riformato*) Ivan, Nikola – Makarska (*prekrižen*)
12. Vodnik (*Marescalco*) Bastian Giovison, Bastian
13. Vodnik (*Marescalco*) Nikola Pasin, Ivan (*prekrižen*)
14. Vodnik (*Marescalco*) Jakov Vukičević, Stjepan (*prekrižen*)

Vojnici (*Soldati*):

15. Ivan Tadin, Milan – Bosna
16. Dujam Lubertić/Gubertić, Ivan – Split
17. Petko Kovačević, Ivan (*prekrižen, preminuo*)
18. Ive Milojević, Ive – Istra
19. Pavao Marinović, Ivan (*prekrižen*)
20. Petar Miošić, Josip – Trogir
21. Nikola Toschi, Antun – Skadar
22. Ante Kovirević, Mate
23. Šimun Pavić, Juraj (*prekrižen*)
24. Josip Plavon, Ivan
25. Adam Martin, Jure
26. Frane Divnić, Nikola³¹

³¹ Iako to u izvoru nije izrijekom navedeno, vjerojatno je riječ o Nikolinom sinu Frani, rođenom 1683. godine.

27. Matija Rozanić, Bartol – Zadar
28. Vicko Crnica (*prekrižen*)
29. Andrija Grubišić, Tadija (*prekrižen*)
30. Ilija Misdrah, Marko – Šibenik
31. Petar Radić, Ivan – Zadar
32. Marko Cassi, Petelo – Bugarska
33. Josip Popović, Ivan (*prekrižen*)
34. Ivan Perić, Antun – Murter
35. Toma Gardelić, Ivan – Zadar
36. Filip Skorić, Matija – Skradin
37. Matija Dević, Petar (*prekrižen*)
38. Nikola Paračević, Ivan – Solin
39. Vid Gabrić – Bosna
40. Ivan Perović, Jure – Herceg Novi
41. Bortolo Micheli, Bortolo (*prekrižen*)
42. Martin Vosinić, Filip – Privlaka
43. Marko Jakić (*Giachich*), Petar – Istra

Tijekom 1709. dopisivani su, ali i naknadno prekriženi:

1. Kaplar (*Caporal*) Jakov Nikolić, Dragole
2. Konjanički potporučnik (*Cornetta*) Petar Miočević, Nikola – Šibenik

Vojnici (Soldati):

3. Gasparo Gaudentio (*prekrižen*)
4. Karlo Antun Medun, Ivan (*prekrižen*)
5. Ivan Krstitelj Medun, Ivan (*prekrižen*)
6. Mihovil Vogorović, Ivan (*prekrižen*)
7. Ivan Budanović, Stipan – Trogir
8. Valerije Katić, Juraj – Zemunik
9. Ivan Filipović, Filip (*prekrižen*)
10. Jure Popičić, Ivan (*prekrižen*)
11. Stipan Miliković, Stipan (*prekrižen*)
12. Dominik Balić, Nikola (*prekrižen*)
13. Šimun Galičić, Pavao – Trogir

L. Čoralić ♦ Šibenski plemić Nikola Divnić (1654. – 1734.)...

14. Marko Zorić, Jadre – Knin
15. Bartol Kuzinović, Nikola – Golubić (kraj Knina)
16. Jure Ivinjac (*Ivigianaz*), Mate – Biograd
17. Bariša Doganović, Martin – Knin
18. Matija Senjanović, Frane – Zlosela³²
19. Matija Berović/Perović, Bartol – Šibenik
20. Petar Kušević, Luka – Šibenik
21. Daniel del Ben, Francesco – Šibenik
22. Jure Karpesin, Grgur – Vrgada
23. Nikola Armenčić, Vicko – Šibenik
24. Jure Spadić, Grgur – Vrgorac
25. Jerolim Sliverić, Frane – Šibenik
26. Dominik *D'Ongheria*, Juraj – Zadar
27. Marko Bulić, Josip – Knin
28. Andrija Luminanić, Jole – Biograd
29. Ilija Mardešić, Vid – Šibenik
30. Matija Kovačević, Ivan – Miljevci
31. Nikola Kulić, Mihovil – Rupe (kraj Šibenika)

³² Današnji Pirovac.

PRILOG 2. Popis časnika, dočasnika i vojnika čete (*compagnia*) Nikole Divnić u sklopu njegove pukovnije, Mleci, 30. prosinca 1729. (*Archivio di Stato di Venezia, Inquisitori sopra l'amministrazione de' pubblici ruoli, b. 809, Cavalleria Croati: Ruoli delle Compagnie Reggimento Difnico Nicolò, 1728. – 1733.*)³³

1. Pukovnik (*Colonnello*) Nikola Divnić; vranac
2. Natporučnik (*Capitan Tenente*) Nicolò da Millo; dorat
3. Konjanički natporučnik (*Cornetta*) Juraj Semonić (Simeonić); vranac
4. Kaplar (*Caporal*) Petar Kremičević, Ivan, 51, kestenjast; dorat
5. Kaplar (*Caporal*) Bartol Gionima, Matija – Skadar, 55, siv; čilaš
6. Pričuvni kaplar (*Caporal riformato*) Rade, Ivan – Kosovo, 48, kestenjast; dorat
7. Vodnik (*Marescalco*) Ivan Pistorela, Dominik, 23, kestenjast; čilaš
8. Glasnik (*Forier*) Marko Semonić, Juraj – Šibenik, 32, kestenjast; dorat
9. Kapelan Filip Grabovac

Vojnici (*Soldati*):

10. Ivan Tadin, Milan – Bosna, 60, siv; sivac
11. Ivan Miljaš, Ive – Skradin, 44, plav; dorat
12. Petar Radić, Ivan – Zadar, 40, kestenjast; riđan
13. Jure Spadić, Grgur – Vrgorac, 35, plav; dorat
14. Nikola Stanković, Stanko – Drniš, 30, kestenjast; sivac
15. Nikola Giurai/Giuraić, Josip – Skadar, 26, crn; dorat
16. Zakarija Cuocalo/Zempolo, Konstantin – Mostar, 30; čilaš
17. Marko Ljubešić, Sava – *Crisich*, 40; vranac
18. Stjepan Manolo, Vukadin – Klis, 30, kestenjast; vranac
19. Ivan Prokovic, Nikola – Drniš, 30, plav; dorat
20. Ivan Marčelić, Josip – Šibenik, 21, plav; vranac
21. Pavao Baseljić, Ivan – Drniš, 55, siv; dorat
22. Bastijan Gelinović/Jelinović, Augustin – Skradin, 38, plav; vranac
23. Ivan Panatović, Ivan Krstitelj – Split, 60, siv; vranac
24. Juraj Jurasević, Filip – Bibinje, 38, crn; dorat
25. Anzolo Giurai, Josip – Hrvatska, 22, kestenjast; dorat

³³ U ovome su popisu uz osobna imena, imena očeva i prezime, pridodani podatci o dobi i boji kose dijela časnika, dočasnika i vojnika, kao i podatci o njihovim konjima.

L. Čoralić ♦ Šibenski plemić Nikola Divnić (1654. – 1734.)...

26. Josip Cvietić, Petar – Drniš, 26, crn; dorat
27. Andrija Volić, Mate, 45, kestenjast; dorat (*prekrižen*)³⁴
28. Danijel Divnić, Frane; vranac
29. Conte Gaetano Fenzi; dorat
30. Mate Klaričić, Nikola – Drniš, 20, kestenjast; dorat
31. Bartol Škarica; vranac
32. Anzolo Diminić (*Diminicho*); vranac
33. Antun Juriša (*Giurissa*), Tripun – Bosna, 18, kestenjast; dorat
34. Pavao Nakić, Nikola – Drniš, kestenjast; sivač
35. Pavao Gaetani, Jakov, 20, kestenjast; dorat
36. Ivan Kovačević, Petar; riđan
37. Nikola Baranin; dorat
38. Ivan Pasković, Luka, 36, kestenjast; dorat
39. Lovre Nikolin – Senj, 35, kestenjast; vranac
40. Nikola Stjepanov – Senj, 51, kestenjast; riđan

Tijekom 1728. dopisani su:

1. Natporučnik (*Capitan Tenente*) Matija Arnjaković; vranac
2. Trubač (*Trombetta*) Pietro Bucella, Domenico – Verona; dorat
3. Pričuvni kaplar (*Caporal riformato*) Vincenzo Vilaltich, Ottavio – Kandija; dorat

³⁴ Preminuo 19. siječnja 1730. godine.

Lovorka Čoralić

NIKOLA DIVNIĆ (1654 – 1734)

NOBLEMAN FROM ŠIBENIK AND COLONEL OF THE *CAVALLERIA CROATI*

Summary

The participation of Croatian officers and soldiers in the Venetian military service throughout centuries is still – to the most extent – an open and inadequately researched topic. Thanks to valuable material from the Venetian State Archives, which includes very detailed lists of the Croatian overseas units (in the collection *Inquisitori sopra l'amministrazione de' pubblici ruoli*) in the XVIIIth century, it is possible not only to research several components of the military operation of numerous high-ranking officers who fought under the Venetian flag, but also to find out many data regarding the structure of military units under the commandship of the highest-ranking officers of the Croatian origin. In this paper, the research focuses on Nikola Divnić, a nobleman from Šibenik, who served as colonel of an elite Venetian unit (*Croati a cavallo, Cavalleria Croati*) in the early decades of the XVIIIth century. Apart from mentioning the descendants of the Divnić family who excelled in the military service, the paper presents basic information on Divnić's military operation while serving the Venetian Republic; furthermore, following the trace of the original material from the *Archivio di Stato di Venezia*, it analyses the structure of the units under colonel Divnić's personal commandship. Special attention has been paid to the background structure of Divnić's units, and the annex brings some of the lists of manpower in the Divnić regiment.

Keywords: Nikola Divnić, Šibenik, the Venetian Republic, Dalmatia, *Cavalleria Croati*, military history, XVIIIth c.